

ROŚLINNE POSIEKI ROŚLINNA SZKOŁA

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Green REV Institute
lipiec 2024 r.

AGENDA

19 czerwca 2024 r. w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich odbyło się seminarium „Roślinne Posiłki – Program Roślinna Szkoła” organizowane z Green REV Institute. Jego uczestnicy i uczestniczki rozmawiali o wyzwaniach związanych z zapewnieniem prawa do roślinnych posiłków w szkołach.

11:00-11:20 Otwarcie i wprowadzenie do dyskusji

Uroczyste otwarcie: **dr Valeri Vachev**, Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich oraz **Morgan Janowicz**, Green REV Institute

11:15- 12:45 Prawo do roślinnych posiłków – potrzeby żywieniowe i aspekt zdrowotny

Wprowadzenie: **Iwona Kibil**, dietetyczka, ekspertka Green REV Institute
Moderacja: **Adela Gąsiorowska**, Koordynatorka ds. współpracy z partnerami społecznymi, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

12:45- 13:15 Przerwa

13:15-14:45 Prawo do roślinnych posiłków - aktualny stan prawny oraz szanse i zagrożenia

Wprowadzenie: **Morgan Janowicz**, Green REV Institute
Moderacja: **Adela Gąsiorowska**, Koordynatorka ds. współpracy z partnerami społecznymi, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

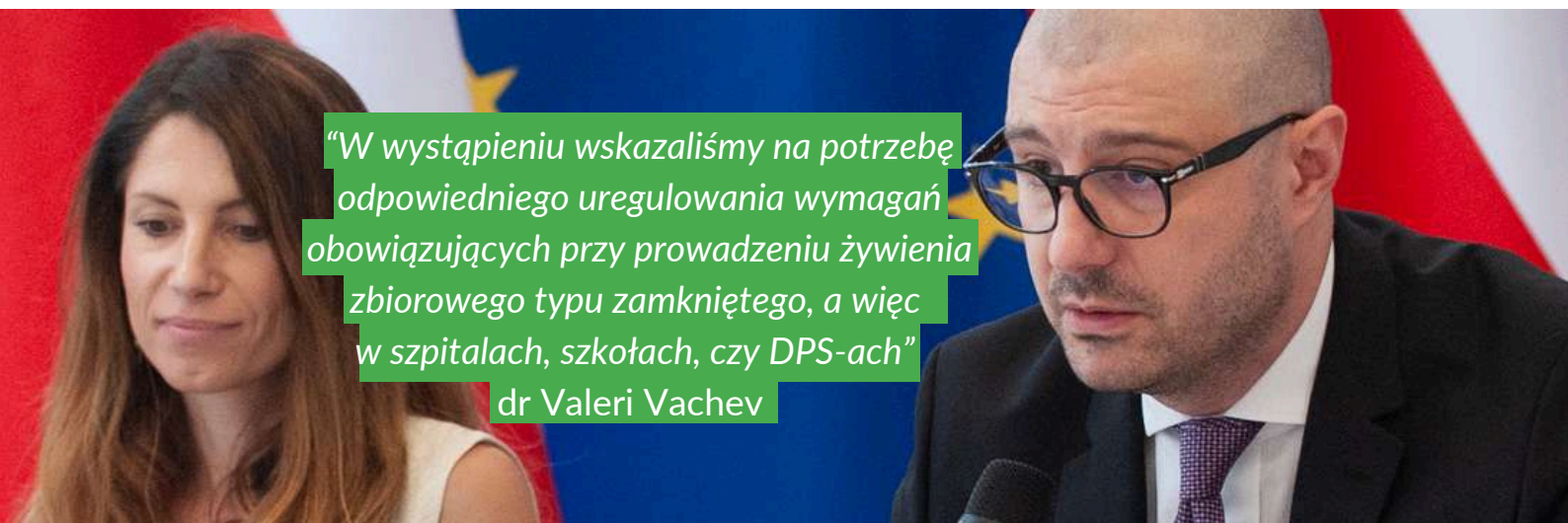

W Okrągłym Stole: “ Roślinne Posiłki - Program Roślinna Szkoła” udział wzięli i wzięły przedstawiciele i przedstawicielki władzy ustawodawczej, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, władzy lokalnej, organów kontroli, instytucji państwowych, osoby eksperckie oraz przedstawiciele i przedstawicielki organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Osoby uczestniczące:

Magdalena Biejat - Wicemarszałkini Senatu Rzeczypospolitej Polskiej XI kadencji, Partia Razem; **dr Valeri Vachev** - Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich; **Magdalena Gierlak** - Najwyższa Izba Kontroli; **Weronika Snoch** - Biuro Rzecznika Praw Dziecka; **Agata Diduszko-Zyglewska** - Radna Miasta St. Warszawy; **Anna Grzelak** - Radna Dzielnicy Wola, Miasto Stołeczne Warszawa; **Aleksandra Piekarniak** - Radna Dzielnicy Wola, Miasto Stołeczne Warszawa; **Urszula Kałtaur** - Radna Dzielnicy Ochota, Miasto Stołeczne Warszawa; **Adela Gašiorowska** - Koordynatorka ds. współpracy z partnerami społecznymi, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich; **prof. Agnieszka Piskorska** - Uniwersytet Warszawski; **dr. Dorota Sobierańska** - Uniwersytet Warszawski; **Katarzyna Poskoczym** - Główny Inspektorat Sanitarny, Dyrektorka Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia; **Monika Prokopowicz** - Główny Inspektorat Sanitarny, Departament Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia; **Baszar El-Helou** Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PHZ - Państwowy Instytut Badawczy; **Joanna Gospodarczyk** - Dyrektorka Biura Edukacji, Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy; **Ewa Buczkowska** - Centrum Komunikacji Społecznej, Urząd Miasta Stołecznego Warszawa; **Mariusz Jaworski** - Centrum Komunikacji Społecznej, Urząd Miasta Stołecznego Warszawa; **Iwona Kibil** - Dietetyczka, Ekspertka Green REV Institute; **Sylwia Zadumińska** - Fundacja ProVeg Polska, Koalicja Future Food 4 Climate; **Gabriela Gacek** - Organizacja #niezamłodzi, Koalicja Future Food 4 Climate; **Antonina Kaja** - Organizacja#niezamłodzi, Koalicja Future Food 4 Climate; **Piotr Tarkowski** - Lekarz; **Martyna Krystman-Rydlewicz** - prawniczka; **Marzena Wichniarz** - Rodzice dla Klimatu, Koalicja Future Food 4 Climate; **Wiktor Chęciński** - Kaczuchy Dziennikarskie, Koalicja Future Food 4 Climate; **Daria Kowalska** - Kaczuchy Dziennikarskie, Koalicja Future Food 4 Climate; **Szymon Żugaj** - Green REV Institute; **Morgan Janowicz** - Green REV Institute; **Anna Duniewicz** - Inicjatywa Nasz Rzecznik; **Marika Rajs** - Działaczka społeczna.

Dr Valeri Vachev rozpoczął spotkanie od powitania wszystkich uczestników i uczestniczek. Podziękował za liczny udział oraz zaangażowanie w podejmowanie ważnych tematów związanych z polityką żywnościową w szkołach. Podkreślił, że **prawo do zdrowego odżywiania jest kluczowym elementem zapewnienia praw człowieka**, zwłaszcza w kontekście młodzieży i dzieci. Wskazał również na **potrzebę współpracy różnych instytucji oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego** w celu wdrożenia skutecznych i trwałych rozwiązań.

“W wystąpieniu wskazaliśmy na potrzebę odpowiedniego uregulowania wymagań obowiązujących przy prowadzeniu żywienia zbiorowego typu zamkniętego, a więc w szpitalach, szkołach, czy DPS-ach”

dr Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich Valeri Vachev otwierając seminarium podkreślił, że **Rzecznik Praw Obywatelskich od lat występuje w sprawach związanych z zapewnieniem odpowiedniego żywienia w placówkach publicznych**. Kilkakrotnie interweniował m.in. w sprawach dostępu do żywności zgodnej z przekonaniem i potrzebami zdrowotnymi w szpitalach, przedszkolach i zakładach karnych. Zwrócił też uwagę, że dostęp do diet zgodnych z potrzebami osób osadzonych jest także monitorowany w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji.

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich **wskazał także na wystąpienie Rzecznika do Ministra Edukacji i Nauki w sprawie problemu braku dostępu do zdrowych i gorących posiłków w szkołach** oraz zróżnicowania kosztów tych posiłków, jakie muszą ponosić rodzice. Zwrócił też uwagę na tegoroczne wystąpienie skierowane do Ministra Zdrowia.

MORGAN JANOWICZ

Morgan Janowicz, członkini zarządu Green REV Institute przedstawiła Program "Roślinna Szkoła". Operatorem Programu jest Green REV Institute, partnerami Klub Myśli Ekologicznej, Rodzice dla Klimatu, Fundacja Onkologiczna Rakiety, Polska Rada Organizacji Młodzieżowych oraz koalicja Future Food 4 Climate.

W centrum zielonej transformacji Program stawia szkołę, jedno z najważniejszych miejsc każdej lokalnej wspólnoty. Szkoła ma wpływ na wiedzę społeczeństwa, od najmłodszych lat buduje poziom świadomości odpowiedzialność za planetę, środowisko, prawa człowieka i prawa zwierząt. „Roślinna szkoła” to również jej otoczenie – wspólnota, organizacje społeczne, lokalny biznes i władze samorządowe.

Morgan Janowicz podkreśliła, że Program "Roślinna Szkoła" jest odpowiedzią na rosnące potrzeby związane z dietą roślinną oraz wyzwaniem zdrowotnymi i klimatycznymi, przed którymi stoi współczesne społeczeństwo.

Morgan Janowicz zaznaczyła, że **realizacja punktów Roślinnej Szkoły wymaga zaangażowania wielu stron, ale przyniesie wymierne korzyści zdrowotne, społeczne i środowiskowe**. Wyraziła nadzieję, że wspólne wysiłki przyczynią się do stworzenia zdrowszego i bardziej świadomego społeczeństwa.

ROŚLINNA SZKOŁA

1. Włączenie celów w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego do strategii rozwoju miast. Polityki miejskie muszą uwzględniać rolę żywności i projektować działania dla zdrowia, planety, praw człowieka i praw zwierząt.
2. Współpraca samorządów, wymiana dobrych praktyk pomiędzy lokalnymi władzami w zakresie inicjatyw i projektów dotyczących bezpiecznych, zrównoważonych i lokalnych systemów żywieniowych.
3. Implementacja do samorządowych Programów Współpracy możliwości realizacji projektów przez organizacje społeczne na rzecz zdrowej, lokalnej, etycznej i bezpiecznej klimatycznie żywności.
4. Wprowadzenie w szkołach praktycznej edukacji żywieniowej, tworzenie przyszłolnych ogrodów warzywno-edukacyjnych i roślinnych warsztatów kulinarnych, uczenie szacunku do żywności, środowiska i praw zwierząt.
5. Współpraca z dietetyczkami/kami, edukacja kadry nauczycielskiej oraz personelu stołówek w zakresie tworzenia jadłospisów na podstawie aktualnych zaleceń zdrowego żywienia oraz przeciwdziałania marnowaniu żywności.
6. Promocja diety roślinnej, organizowanie spotkań w szkołach, lokalnych centrach aktywności, bibliotekach, domach kultury.
7. Włączenie w zieloną transformację głosu lokalnych społeczności, rodziców, opiekunek/ów, osób uczących się, mieszkanek i mieszkańców, żeby tworzyć wspólnotę dla zdrowej, lokalnej i roślinnej żywności.
8. Rozwój rolnictwa wspieranego przez lokalną społeczność; pomoc merytoryczna, techniczna i finansowa ze strony samorządów. Współpraca lokalnych instytucji publicznych z lokalnymi rolniczkami i rolnikami.
9. Wprowadzenie zielonych zamówień publicznych dla produktów spożywczych zamawianych w szkołach. Stawiamy na żywność wysokiej jakości, lokalną, sezonową, o dużej zawartości składników odżywczych, od certyfikowanych producentów.
10. Zagwarantowanie pełnego dostępu do zdrowych, roślinnych i pełnowartościowych posiłków w każdej szkole i każdego dnia (bez konieczności okazania zaświadczenia lekarskiego).

Iwona Kibil jest dietetyczką, edukatorką żywieniową i autorką książek. Jest absolwentką Żywienia Człowieka na Wydziale Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie i Dietetyki na Wydziale Nauk o Żywności i Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Oprócz pracy z pacjentami i pacjentkami zajmuje się edukacją żywieniową. Jest autorką artykułów popularno-naukowych, prac w monografiach naukowych oraz prelegentką na konferencjach naukowych i branżowych.

Najważniejsze punkty wystąpienia:

- Około **8-10% Polaków i Polek** stosuje diety wegetariańskie i wegańskie.
- Dietę roślinną cechują **korzyści zdrowotne**, związane zarówno z leczeniem, jak i prewencją wielu chorób, m.in. układu sercowo-naczyniowego czy cukrzycy.
- Dieta roślinna ma również **korzyści środowiskowe i klimatyczne**.
- Dieta roślinna nadal jest zbyt mało dostępna w szkołach i placówkach oświaty, za co w dużej mierze odpowiada **rozporządzenie Ministra Zdrowia z 2016 roku** dotyczące zasad żywienia w szkołach.
- **Populację Polski cechuje niskie spożycie warzyw i roślin strączkowych** oraz wysokie spożycie mięsa, co przekłada się na częstotliwość występowania wielu chorób, w tym otyłości, nadwagi i cukrzycy.

W dyskusji padły **ważne głosy dot. wyzwań związanych z zapewnieniem dostępu do wegańskich posiłków** w placówkach oświatowych.

Wicemarszałkini Senatu RP - Magdalena Biejał podkreśliła ważność i istotność tematu dostępu do roślinnych posiłków w placówkach oświatowych i zadeklarowała gotowość do współpracy i podejmowania inicjatyw w tym zakresie. Podjęła także temat dobrego zbilansowania posiłków wegańskich w momencie ich wprowadzenia i unikania wysoko przetworzonych zamienników mięsa.

- **Magdalena Gierlak** z *Najwyższej Izby Kontroli* poinformowała o prowadzonej obecnie kontroli dotyczącej propagowania i wdrażania zdrowego odżywiania, jak również o tym, że NIK zorganizował wydarzenie w formie panelu eksperckiego, w którym eksperci i ekspertki zwracali uwagę na dostępność diet specjalnych w żłobkach i placówkach oświatowych (lecniczych, eliminacyjnych, kulturowych, w tym również wegańskich, wegetariańskich itp.).
- **Katarzyna Poskoczym** z *Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS)* stwierdziła, że instytucja w swoich działaniach nie zajmuje się rodzajami dostępnych posiłków, a jedynie ich kontrolą sanitarną. Podkreślono potrzebę edukacyjną wśród pracowników szkolnych sklepików, kantyn.
- **Marzena Wichniarz** z *Rodziców dla Klimatu oraz Koalicji Future Food 4 Climate* podniosła problem wykonalności rozporządzenia Ministra Zdrowia z 2016 roku ws. wyżywienia zbiorowego, wskazując na różnice pomiędzy teorią rozporządzenia a jego praktycznym wdrożeniem. Brak systemowych rozwiązań prowadzi do wprowadzenia w jadłospisów osób uczniowskich niemal produktów zwierzęcych, wyłącznie mięsa i nabiału, z minimalnym wykorzystaniem białek roślinnych. Marzena Wichniarz zwróciła również uwagę na niewystarczającą informację przekazywaną osobom gotującym w placówkach oświatowych oraz na brak systemowej edukacji dla tych pracowników i pracowniczek.
- **Joanna Gospodarczyk**, *Dyrektorka Biura Edukacji Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy*, poinformowała, że w Warszawie 90% placówek zapewnia dietę wegetariańską lub wegańską swoim uczniom i uczennicom. Jednocześnie zaznaczono, że duże miasta znacznie różnią się pod tym względem od placówek wiejskich. Podkreśliła ona przeprowadzoną przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy kampanię "Wiem Co Jem" w placówkach szkolnych, mającą na celu edukację i zwiększenie świadomości na temat zdrowego odżywiania.
- **Działaczka społeczna Marika Rajs** podniosła problem konieczności przedstawiania zaświadczeń lekarskich przy wyborze diety wegetariańskiej i wegańskiej w szkołach podkreślając jak dużym i znaczącym problemem jest to dla rodziców i opiekunek i opiekunów prawnych. Obecni na sali dietetycy, dietetyczki i lekarze wskazywali na brak racjonalnych podstaw do tego typu zaświadczeń. Przedstawicielka organizacji #niezamłodzi zwróciła uwagę na stygmatyzację osób, które nie spożywają mięsa i nabiału przez rówieśników i rówieśniczki oraz potrzebę kampanii i edukacji zarówno wśród osób uczniowskich, jak i kadry nauczycielskiej, aby zwiększyć akceptację i zrozumienie dla potrzeby wprowadzania i stosowania diet roślinnych.
- **Sylvia Zadumińska** z *Fundacji ProVeg Polska oraz Koalicji Future Food 4 Climate* podniosła problem dotyczący dość dobrej dostępności dań wegetariańskich i wegańskich w żłobkach oraz niemożliwości skutecznego przeniesienia tego modelu do szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
- Po zakończonej dyskusji **Szymon Żugaj** z *Green REV Institute* podsumował podniesione kwestie podkreślając, że wdrażany Program Roślinna Szkoła jest odpowiedzią na większość z nich.

Wprowadzenie do dyskusji wygłosiła Morgan Janowicz, z *Green REV Institute*. Morgan Janowicz podkreśliła brak dokumentu planistycznego dotyczącego polityki żywieniowej oraz brak regulacji prawnych gwarantujących prawo do roślinnych posiłków, z wyjątkiem osób osadzonych. Wskazała na wspomniane już Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 2016 roku jako kluczową barierę legislacyjną.

W poprzedniej kadencji Senatu podjęto próbę przyjęcia ustawy senackiej, druk 912, wspieranej przez prof. Alicję Chybicką i grupę senatorów i senatorek. Po wyborach w październiku 2023 roku, *Green REV Institute* wystąpił do Ministerstwa Zdrowia ws. nowelizacji Rozporządzenia oraz do Ministerstwa Edukacji Narodowej ws. rekomendacji dot. edukacji zdrowotnej.

Urząd Miasta Stołecznego Warszawa rozpoczął prace nad strategią żywnościową, które mają być wznowione. W 2024 roku radni z Wrocławia, z inicjatywy Roberta Suligowskiego, zaapelowali o wsparcie Programu Roślinna Szkoła przez władze Wrocławia. Ponad 20 radnych z całej Polski złożyło interpelacje dotyczące dostępności wegańskich posiłków.

W kampanii w ramach wyborów samorządowych w Polsce w 2024 r., ponad 120 kandydatów i kandydatek poparło postulaty Roślinnej Szkoły, a obecnie ponad 40 sojuszników i sojuszniczek Programu zasiada w radach miast, gmin i województw. Ponad 30 osób poparło Program w kampanii do Parlamentu Europejskiego. Delegacja Lewicy do Parlamentu Europejskiego wspiera te działania na poziomie unijnym.

- **Wicemarszałkini Senatu, Magdalena Biejat**, podkreśliła potrzebę wprowadzenia zmian prawnych na poziomie europejskim w zakresie finansowania produktów odzwierzęcych. Wskazała na konieczność bardziej sprawiedliwego podziału środków, promującego zdrowe, roślinne alternatywy.
- **Magdalena Gierlak** z *Najwyższej Izby Kontroli* poinformowała o wyzwaniach związanych ze znaczącym niedofinansowaniem wyżywienia zbiorowego w Polsce, wskazując na skrajne przypadki posiłków o koszcie jedynie około 3 zł.
- **Marzena Wichniarz** z *Rodziców dla Klimatu i Koalicji Future Food 4 Climate* przedstawiła przykład gminy Leżajsk, gdzie wprowadzono jeden dzień w tygodniu z całkowicie wegańskimi posiłkami. Podkreśliła sukces tego rozwiązania i jego pozytywny wpływ na osoby uczniowskie i lokalną społeczność.
- **Baszar El-Helou** z *Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego* przekazał informacje o dostępności wsparcia online dla szkół i podkreślił konieczność promowania tej idei w celu poprawy jakości żywienia w placówkach edukacyjnych.
- Przedstawicielki rad dzielnic warszawskich - *radne Dzielnicy Wola - Anna Grzelak i Aleksandra Piekarniak* oraz *radna Dzielnicy Ochota - Urszula Kałaur*, wskazały na konieczność edukacji pracowników i pracowniczek placówek oświatowych w zakresie zdrowego, zrównoważonego żywienia. Zasugerowano również możliwość wprowadzenia stanowiska dietetyka, dietetyczki w każdej dzielnicy miasta lub pod każdym podmiotem założycielskim szkoły, aby wspierać zdrowe nawyki żywieniowe wśród osób uczniowskich.
- **Szymon Żugaj** z *Green REV Institute* ponownie podkreślił, że program "Roślinna Szkoła" może być odpowiedzią na wiele wyzwań podniesionych podczas dyskusji. Program ten adresuje brak gwarancji prawa do roślinnych posiłków oraz działania podejmowane w tej i poprzedniej kadencji na rzecz zmian legislacyjnych. Postulaty te są zgodne z Programem "Roślinna Szkoła" i mają na celu zagwarantowanie prawa do wegańskich posiłków, co przyczyni się do poprawy zdrowia publicznego oraz ochrony środowiska.

Wydarzenie zorganizowane przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Green REV Institute zgromadziło przedstawicieli i przedstawicielki władz lokalnych, ustawodawczych, organów kontroli, osób eksperckich oraz organizacji społecznych.

Podczas dwóch paneli omówiono prawo do roślinnych posiłków w szkołach, korzyści zdrowotne i środowiskowe diety roślinnej, a także bariery prawne i organizacyjne. Podkreślono brak strategicznych dokumentów dotyczących polityki żywieniowej oraz inicjatywy zmierzające do zmiany przepisów.

Uczestnicy i uczestniczki zwrócili uwagę na najważniejsze problemy i wyzwania systemowe:

- **niedofinansowanie** wyżywienia zbiorowego,
- **stygmatyzację osób** niespożywających produktów zwierzęcych
- oraz **konieczność edukacji** pracowników i pracowniczek oraz kadry placówek edukacyjnych.

Przedstawiono również przykłady dobrych praktyk, dla promowania zdrowych, zrównoważonych diet roślinnych. Wydarzenie podkreśliło konieczność zmian legislacyjnych i strukturalnych, a program "Roślinna Szkoła" został wskazany jako kluczowa inicjatywa odpowiadająca na te wyzwania.

PODZIĘKOWANIA

Green REV Institute dziękuje za udział w wydarzeniu "Roślinne Posiłki - Program Roślinna Szkoła", które odbyło się w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 19 czerwca 2024 roku. Wydarzenie zostało zorganizowane z inicjatywy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich i Green REV Institute.

Green REV Institute dziękuje za **wsparcie i zaangażowanie wszystkich uczestników i uczestniczek**, w szczególności przedstawicieli i przedstawicielek władzy ustawodawczej, lokalnej, organów kontroli, instytucji państwowych, strony eksperckiej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Państwa obecność i aktywny udział są dowodem na to, jak ważnym tematem jest promocja zdrowego i zrównoważonego żywienia w szkołach.

Green REV Institute kieruje szczególne podziękowania do **Pani Marszałkini Magdaleny Biejat** za wsparcie dla inicjatywy, do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, w tym **Panu Doktorowi Valeremu Vachevowi**, Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich oraz **Pani Adeli Gąsiorowskiej** za wyjątkową współpracę, profesjonalizm i moderację dyskusji. Green REV Institute dziękuje także **Radnym**, stronie eksperckiej, stronie administracyjnej, organom kontroli oraz wszystkim przedstawicielom organizacji pozarządowych za aktywne zaangażowanie i cenny wkład w dyskusję.

Dyskusja i wymiana doświadczeń, które miały miejsce podczas wydarzenia "Roślinne Posiłki - Program Roślinna Szkoła", były nie tylko inspirujące, ale również stanowiły istotny krok w kierunku wdrażania zmian systemowych na rzecz zrównoważonego żywienia w polskich jednostkach edukacyjnych. Green REV Institute wierzy, że wspólnie możemy kontynuować prace nad legislacją i zmianami systemowymi, które zapewnią wszystkim prawo do zrównoważonej żywności, zdrowia oraz życia w czystym środowisku.

DZIAŁANIA

Green REV Institute w 2024 r. zmobilizował lokalne organizacje pozarządowe i partnerów **Future Food 4 Climate** i zorganizował 19 wydarzeń stacjonarnych: debaty i okrągłe stoły, w ramach których poruszone zostały kwestie zawarte w ramach postulatów **Roślinnej Szkoły**.

Green REV Institute zmobilizował lokalnych partnerów do promowania zrównoważonych systemów żywnościowych oraz angażowania kandydatów, kandydatek, administracji i budowania szerokiego wsparcia dla lokalnych inicjatyw transformacji systemu żywnościowego w ramach **Roślinnej Szkoły**.

Roślinna Szkoła została wsparta przez **127 osób** kandydujących w wyborach samorządowych 2024 r. 42 Sojuszników i Sojuszniczek **Roślinnej Szkoły** zostało radnymi gmin w Polsce.

Roślinna Szkoła została także wsparta przez **30 osób** kandydujących do **Parlamentu Europejskiego**. Jednocześnie Program ma dwóch Sojuszników i jedną Sojuszniczkę w Parlamencie Europejskim w kadencji 2024-2029.

- **1 marca** Green REV Institute i Koalicja Future Food 4 Climate przesłały **pismo do Ministry Zdrowia Izabeli Leszczyny ws. pilnej nowelizacji Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.**
- **3 kwietnia** Rzecznik Praw Obywatelskich, **prof. Marcin Wiącek**, skierował wystąpienie generalne **do Ministry Zdrowia Izabeli Leszczyny ws. zajęcia stanowiska ws. nowelizacji Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.**
- **13 maja** Green REV Institute i Koalicja Future Food 4 Climate przesłały **rekomendacje w zakresie edukacji zdrowotnej** do Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki.
- **22 maja** przygotowałyśmy i przesłałyśmy do Ministerstwa Edukacji Narodowej **rekomendacje dotyczące Zespołu ds. praw i obowiązków ucznia.** W obu rekomendacjach uwzględnione zostały zapisy Roślinnej Szkoły.
- **20 lutego** Green REV Institute i Koalicja Future Food 4 Climate skierowały **list do Rzeczniczki Praw Dziecka, Moniki Horny - Cieślak** ws. wsparcia działań na rzecz zrównoważonego systemu żywności w szkołach i przedszkolach.
- **Roślinna Szkoła została zaprezentowana w Sejmie** w ramach posiedzenia Zespołu Parlamentarnego Rodzice dla Klimatu w dniu 18 marca 2024 r.
- Pierwsze **interpelacje po wyborach samorządowych w ramach Programu Roślinna Szkoła** zostały już złożone przez Radnych we Wrocławiu **Roberta Suligowskiego, Jakuba Janasa, Izabelę Duchnowską, Agnieszkę Duszę, Jakuba Nowotarskiego i Piotra Uhle**, oraz przez **Radną Wandę Grudzień** (Warszawa - Praga Południe).
- Jesienią **planowane jest złożenie uchwały intencyjnej** we Wrocławiu oraz w Warszawie w Dzielnicy Mokotów.
- Radna Warszawy Śródmieście **Julia Zimmermann** na posiedzeniu Komisji Edukacji w ramach opracowywania planu pracy na kadencję 2024-2029, **wprowadziła do protokołu zapisy Roślinnej Szkoły** w zakresie zapewnienia uczennicom i uczniom posiłków zgodnych z ich indywidualnymi potrzebami żywieniowymi. Jednocześnie planowane są kolejne interpelacje m.in. w Krakowie i Warszawie w innych dzielnicach.
- Obecnie **prowadzone są także działania w Mikołowie, który ma szansę stać się pierwszym miastem w Polsce, które wesprze Roślinną Szkołę.**

Rzecznik Praw Obywatelskich

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich: bip.brpo.gov.pl/pl

- Wystąpienie Generalne prof. Marcina Wiącka, Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministerstwa Zdrowia z dnia 30 maja: [LINK](#)
- Odpowiedź na Wystąpienie Generalne prof. Marcina Wiącka, Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministerstwa Zdrowia z dnia 7 maja: [LINK](#)

Green REV Institute i Koalicja Future Food 4 Climate:

Green REV Institute: greenrev.org

Koalicja Future Food 4 Climate: futurefood4climate.eu

Roślinna Szkoła: roslinnaszkoła.pl

- Dokument "Katastrofa na Talerzu": [LINK](#)
- List do Rzeczniczki Praw Dziecka ws. Programu Roślinnej Szkoły z dnia 20 lutego: [LINK](#)
- Odpowiedź na list do Rzeczniczki Praw Dziecka ws. Programu Roślinnej Szkoły z dnia 24 marca: [LINK](#)
- Pismo do Ministerstwa Zdrowia ws. Programu Roślinnej Szkoły z dnia 1 marca: [LINK](#)
- List do Ministry Zdrowia Izabeli Leszczyny ws. Programy Roślinna Szkoła z dnia 1 marca: [LINK](#)
- Odpowiedź na list do Ministry Zdrowia Izabeli Leszczyny ws. Programy Roślinna Szkoła z dnia z dnia 12 marca: [LINK](#)
- List dr. Sylwii Spurek do Ministry Edukacji Narodowej ws. zmiany podstawy programowej z dnia 19 marca: [LINK](#)
- Odpowiedź na list dr. Sylwii Spurek do Ministry Edukacji Narodowej ws. zmiany podstawy programowej z dnia 27 marca: [LINK](#)
- Interpelacja ws. wsparcia Programu Roślinnej Szkoły przez miasto Wrocław z dnia 25 maja: [LINK](#)
- Odpowiedź na interpelację ws. wsparcia Programu Roślinnej Szkoły przez miasto Wrocław: [LINK](#)

Rekomendacje:

- Rekomendacje i stanowisko ws. Edukacji Zdrowotnej z dnia 13 maja: [LINK](#)
- Rekomendacja i stanowisko ws. Zespołu ds. Praw i Obowiązków Ucznia z dnia 22 maja: [LINK](#)
- Rekomendacje i stanowisko ws. Edukacji Klimatycznej z dnia 8 lipca: [LINK](#)

Opracowania:

- Biała Księga Ofiar Sektora Hodowlanego: [LINK](#)
- Raport Bezpieczne i Sprawiedliwe: [LINK](#)
- Ankieta ws. dostępności wegańskich posiłków w szkołach w Polsce: [LINK](#)

PETYCJA

PETYCJA ROŚLINNA SZKOŁA

Apelujemy do **Ministry Zdrowia Izabeli Leszczyny** ws. zapewnienie dostępu do **roślinnych posiłków** w **szkołach i przedszkolach** w całej Polsce.

Polskie przepisy na dzień dzisiejszy nie zapewniają uczennicom i uczniom dostępu do **roślinnych, pełnowartościowych i zdrowych posiłków**. Wspólnie chcemy to zmienić tak, aby stołówki w każdej placówce oświatowej w Polsce były miejscem, gdzie spotykają się **prawa człowieka, zwierząt, klimat i bioróżnorodność**.

